T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/521
KARAR NO : 2023/4
KARAR TR: 23/01/2023

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 19.maddesinde öngörülen koşulları taşımayanbaşvurunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Sosyal Güvenlik Başkanlığına İzafeten SGK Karabük İl Müdürlüğü
Davalılar: Adli yargıda
1-Sağlık Bakanlığı
Vekili : Av. Ö. Ö
2- Dr. E. C
Vekili : Av. D. A. H
3- T. M. T. Ü.Mak.Paz.Dış Tic.Ltd Şti.
Davalı : İdari YargıdaSağlık Bakanlığı (Mülga Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu)
Vekili : Av. Ö. Ö.D

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Karabük Şirinevler Devlet Hastanesi uzman hekimi Dr. E. C tarafından stres üriner inkontinans teşhisi ile mesane boyuna inkontinansta madde enjeksiyonu işlemi yapılan ekli listede isimleri yer alan 9 hasta için paket fiyata dahil oldukları halde ayrıca ödenmemesi gereken T. M. P. Dış Tic. Ltd. Şirketinden temin edilen tıbbi malzeme bedellerinden kaynaklanan ve kuruma fatura edilen, fatura tarihinden 15/10/2010 tarihine kadar hesaplanan 64.159,93 TL alacağın ödenmesi için Şirinevler Devlet Hastanesi, T. M. Şti. ve Dr. E. C'a tebligat çekildiğini ancak herhangi bir ödemede bulunulmadığını ifade ederek, tıbbi malzeme bedellerinden kaynaklanan ve kurumlarına fatura edilmiş olan 64.159,93 TL'nin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Karabük 1. Asliye Hukuk Mahkemesi17/07/2013 tarih ve E.2011/413, K.2013/203 sayı ile, uyuşmazlığın, dava tarihinde yürürlükte bulunan 5510 sayılı Kanun'un 103. maddesinde sayılan bentlerden doğan davalardan olmakla birlikte, davaya konu malzeme bedellerinin tahsil ve malzemelerin teslim edildiği dönemde yürürlükte bulunan ve sigortalıların tabi olduğu 506 sayılı Kanun hükümlerine göre çözümlenmesi gerektiği ve bu davalara bakmakla görevli mahkemelerin de İş Mahkemeleri olduğu gerekçesiyle, Mahkemelerinin görevsizliğine, talep halinde dosyanın görevli iş mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, bu karar temyiz edilmiştir.

3. Yargıtay 4. Hukuk Dairesi 18/12/2013 tarih ve E.2013/18038, K.2013/20152 sayı ile, davacının davalılardan T.Medikal Tıbbi Ürün Mak. Paz. Dış. Tic. Ltd. Şti. ile ilgili verilen karara yönelik temyiz itirazlarının reddine, davalılardan Dr. E. C ile ilgili olarak, olayda, davalı doktorun görevi sırasında tedavide kullandığı malzemeler nedeniyle, davacının fazla ödemede bulunmasına neden olduğu iddia edildiğine göre Anayasa'nın 129/5. maddesi gereğince davalı kamu görevlisi hakkında adli yargı yerinde dava açılamayacağından kast ve kusur aranmaksızın bu davalı hakkında husumet nedeniyle davanın reddine karar verilmesi gerekirken, görevsizlik kararı verilmesinin doğru görülmediğine, diğer davalı Sağlık Bakanlığı ile ilgili karara yönelik temyiz itirazları açısından, davalı Sağlık Bakanlığının bir kamu tüzel kişisi olduğu,kural olarak, işlem ve eylemlerinin kamusal nitelik taşıdığı, somut olayda, davalı bakanlığa bağlı çalışan doktorun görevini gerektiği şekilde yapmadığı bu sebeple fazla ödemeye neden olduğunun iddia edildiği, bunun hizmet kusuru niteliğinde olduğu, idarenin hizmet kusurundan doğan zararlardan dolayıİdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince İdare'ye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılmasının gerektiği, davalılardan Sağlık Bakanlığına karşı açılan davada yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilmesi yerine işin esasının çözümlenmesinin usul ve kanuna mutlak aykırılık oluşturduğu gerekçeleri ile Mahkeme kararını davalılar Dr. E. C ve

Sağlık Bakanlığı yönünden bozmuş, diğer davalı T.Med. Tıbbi Ür. Mak. Paz. Dış. Tic. Ltd. Şti bakımından temyiz itirazlarını reddetmiş, kararın düzeltilmesi istemi aynı Dairece 26/05/2014 tarih ve E.2014/4221, K.2014/8626 sayı ile reddedilmiş ve anılan şirket bakımından verilen verilen görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

4. **Karabük 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 16/07/2014 tarih ve E.2014/415, K.2014/494** sayı ile, Yargıtay bozma ilamına uyulmasına ve bozma ilamı doğrultusunda, davalı E. C yönünden pasif husumet yokluğundan, davalı Sağlık Bakanlığı yönünden yargı yolu bakımından davanın reddine,davalı T.Med. Tıbbi Ür. Mak. Paz. Dış. Tic. Ltd. Şti bakımından daha önce verilen görevsizlik kararı ve buna yönelik temyiz itirazları reddedildiğinden ve kesinleşmiş olduğundan bu davalı bakımından ayrıca bir karar verilmesine yer olmadığınakarar vermiş, temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 4. Hukuk Dairesi 10/12/2014 tarih ve E.2014/16711, K.2014/16912 sayı ile temyiz itirazlarını reddederek kararı onamış, kararın düzeltilmesi istemini de 26/05/2015 tarih ve E.2015/3448, K.2015/6747 sayı ile reddetmiş ve sonuç itibariyle Sağlık Bakanlığı yönünden verilen görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

5. Davacı vekili bu kez, davalı idare tarafından yersiz ve yanlış işlem nedeniyle fazladan ödemeye neden olunduğu iddia olunan 64.159,93 TL'nin hizmet kusuru iddiası ile ödeme tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

6. Kastamonu İdare Mahkemesi 02/10/2014 tarih ve E.2014/1165, K.2014/579 sayı ile "*...söz konusu kurum zararının tahsilinin 5018 sayılı Kanun uyarınca Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca gerçekleştirilmesi mümkün olduğundan ve bu Yönetmelik hükümleri uyarınca kamu zararının tahsili için adli yargı birimlerine başvurulması esas olduğundan, hükmen tahsil yoluyla adli yargının görev alanına giren uyuşmazlığın, hizmet kusuru iddiasıyla idari yargı mercii tarafından esasının incelenmesine olanak bulunmamaktadır...*" gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, taraflar bu karara karşı temyiz istemindebulunmuştur.

7. Danıştay 10. Dairesi 25/10/2021 tarih ve E.2019/6969, K.2021/5013 sayı ile,uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu ve ilk önce adli yargı yerinde açılan davada görev ret kararı verilmesi üzerine idari yargı yerinde işbu davanın açıldığı dikkate alındığında, İdare Mahkemesince 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerekirken, bu yol izlenmeden davanın görev yönünden reddine karar verilmesinde hukuki isabet görülmediği gerekçesiyle, tarafların temyiz istemlerinin kabulüne, davanın görev yönünden reddine ilişkin temyize konu Kastamonu İdare Mahkemesinin 02/10/2014 tarih ve E.2014/1165, K.2014/579 sayılı kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine karar vermiştir.

8. Kastamonu İdare Mahkemesi, Danıştay 10. Dairesinin bozma kararı doğrultusunda 2247 sayılıKanun'un 19. maddesi uyarınca adli yargı dava dosyasını temin etmesine karşın, gerekçeli yeni bir karar alarak dosyayı Mahkememize göndermesi gerekirken, 08/06/2022 tarih ve E.2022/867 sayılı üst yazıyla, "*2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 10. maddesi uyarınca gereği yapılmak üzere..*" dosyayı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına göndermiştir.

9. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı herhangi bir işlem yapmadan dosyayı Mahkememize göndermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

10. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un *"Yargı merciilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

> *"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*
>
> *(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir."*

11. Aynı Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

> *"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."*

12. Anayasa'nın *"D. Duruşmaların açık ve kararların gerekçeli olması"* başlıklı 141.maddesinin3. fıkrası

hükmü şöyledir:

"Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır."

13. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "*Hükmün kapsamı*" başlıklı 297. maddesi şöyledir:

"(1) Hüküm "Türk Milleti Adına" verilir ve bu ibareden sonra aşağıdaki hususları kapsar:

a) Hükmü veren mahkeme ile hâkim veya hâkimlerin ve zabıt kâtibinin ad ve soyadları ile sicil numaraları, mahkeme çeşitli sıfatlarla görev yapıyorsa hükmün hangi sıfatla verildiğini.

b) Tarafların ve davaya katılanların kimlikleri ile Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, varsa kanuni temsilci ve vekillerinin ad ve soyadları ile adreslerini.

c) Tarafların iddia ve savunmalarının özetini, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususları, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan delilleri, delillerin tartışılması ve değerlendirilmesini, sabit görülen vakıalarla bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebepleri.

ç) Hüküm sonucu, yargılama giderleri ile taraflardan alınan avansın harcanmayan kısmının iadesi, varsa kanun yolları ve süresini.

d) Hükmün verildiği tarih ve hâkim veya hâkimlerin ve zabıt kâtibinin imzalarını.

e) Gerekçeli kararın yazıldığı tarihi.

(2) Hükmün sonuç kısmında, gerekçeye ait herhangi bir söz tekrar edilmeksizin, taleplerden her biri hakkında verilen hükümle, taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların, sıra numarası altında; açık, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterilmesi gereklidir."

14. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*Kararlarda bulunacak hususlar*" başlıklı24.maddesinin (e) bendişöyledir:

" Kararlarda:

...

e) Kararın dayandığı hukuki sebepler ile gerekçesi ve hüküm:tazminat davalarında hükmedilen tazminatın miktarı,

...

Belirtilir..."

B. Yargı Kararları

15. Danıştay 8. Dairesinin 19/10/2021 tarihli ve E.2019/1164, K.2021/4647 sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Öte yandan, Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kararlarında da değinildiği üzere; Anayasa'nın 36. maddesinin 1. fıkrasında herkesin adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiş ancak bu maddede gerekçeli karar hakkından açıkça söz edilmemiştir. Anayasa'nın 36. maddesine "adil yargılanma" ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle de güvence altına alınan adil yargılama hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının kapsamına gerekçeli karar hakkının da dâhil olduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'nin birçok kararında vurgulanmıştır. Dolayısıyla Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının gerekçeli karar hakkı güvencesini de kapsadığının kabul edilmesi gerekir. (Anayasa Mahkemesi, Abdullah Topçu, B. No:2014/8868, 19/4/2017, p. 75)

Bu bağlamda, AİHM içtihatlarına göre, genel olarak her bir karar açık, konuyla ilgili herkesin, mahkemenin neden belirli bir kararı verdiğini anlamasına imkan verecek şekilde olmalıdır. (AİHM, Seryavin ve Diğerleri/Ukrayna, p.57-61).

Mahkeme kararlarının, hüküm fıkrası ve hükmün dayandığı gerekçe ile bir bütünolduğu, gerekçesiz karar verilmesinin mümkün olmadığı açık olduğuna göre, gerekçeninhem temyiz incelemesini yapacak merci açısından hem de kararı uygulayacak olan idare açısından yeterli açıklıkta olması gerekmektedir.

Yargılama hukukunda, yargı (hüküm), uyuşmazlığı çözmekle görevli ve yetkili yargı yerinin yargılama sürecinin sonunda ulaştığı "sonuç"tur. Gerekçe, yargıcın çözümlemek durumunda olduğu uyuşmazlığa uygulanması gereken soyut hukuk kuralının saptanmasında, yorumlanmasında ve tüm ayrıntılarıyla ortaya konulup nitelendirilen maddi olaya uygulanmasında izlemiş olduğu yöntemi gösteren ve bu özelliği sebebiyle, yargılamanın nesnelliği ile varılan yargının doğruluğu konusunda davanın taraflarına güven, üst yargı yerine de denetleme olanağı veren açıklamadır."

16. Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 21/12/2021 tarihli ve E.2021/14691, K.2021/12738sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir*:*

"Belirtmek gerekir ki; T.C. Anayasa'sının 138 ve 141/3 maddeleri gereğince bütün mahkemelerin her türlü kararlarının gerekçeli olarak yazılması gerekir. 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 388/1-3. maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 297/1-c. maddesi, bir mahkeme hükmünün kapsamının ne şekilde olması gerektiğini açıklamıştır. Bir mahkeme hükmünde, tarafların iddia ve savunmalarının özetinin, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususların, çekişmeli

vakıalar hakkında toplanan delillerin, tartışılması ve değerlendirilmesinin, sabit görülen vakıalarla, bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebeplerin birer birer, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde hükümde gösterilmesi gereklidir. Bu kısım, hükmün gerekçe bölümüdür. Gerekçe, hakimin (mahkemenin) tespit etmiş olduğu maddi vakıalar ile hüküm fıkrası arasında bir köprü görevi yapar. Gerekçe bölümünde hükmün dayandığı hukuki esaslar açıklanır. Hakim, tarafların kendisine sundukları maddi vakıaların hukuki niteliğini kendiliğinden (re'sen) araştırıp bularak hükmünü dayandırdığı hukuk kurallarını ve bunun nedenlerini gerekçede açıklar.

Hakim, gerekçe sayesinde verdiği hükmün doğru olup olmadığını, yani kendini denetler. Üst mahkeme de, bir hükmün hukuka uygun olup olmadığını ancak gerekçe sayesinde denetleyebilir. Taraflar da ancak gerekçe sayesinde haklı olup olmadıklarını daha iyi anlayabilirler. Bir hüküm, ne kadar haklı olursa olsun, gerekçesiz ise tarafları tatmin edemez. (Kuru, Baki/ Arslan, Ramazan/ Yılmaz, Ejder; Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı 6100 sayılı HMK'ye göre Yeniden Yazılmış, 22 Baskı, Ankara 2011, s.472). Gerekçenin önemi Anayasal olarak hükme bağlanmakla gösterilmiş olup, gerekçe ve hüküm birbirine sıkı sıkıya bağlıdır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 23/01/2023 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Mevzuat kısmında belirtildiği üzere, yargı yerlerince2247 sayılı Kanun'un19. maddesi kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine yapılacak başvurularda, davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merciinin, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile başvurusunu yapacağı, bu kararındaelindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin ertelemesigerektiği açıkça düzenlenmiştir.

19. Dava dosyalarının incelenmesinden, adli yargı yerince verilen gerekçeli görevsizlik kararından sonra, idari yargı yerine taşınan davada, Mahkemece, bozma kararı doğrultusunda gerekçeli ve işin incelenmesinin ertelendiğine yönelik yeni bir karar verilmediği gibi, dosyanın 08/06/2022 tarih ve E.2022/867 sayılı yazıyla "*2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 10. maddesi uyarınca gereği yapılmak üzere*" Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği, bu durumun da yukarıda aktarılan, kararların gerekçeli olması gerektiğine ilişkin Anayasa ve Kanun kurallarına, yüksek mahkeme içtihatlarına, somut uyuşmazlık kapsamda ise 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesineaykırı olduğu kanaatine varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan Kastamonu İdare Mahkemesinin,08/06/2022 tarih ve E.2022/867 sayılı başvurusunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan ve Kastamonu İdare Mahkemesince 08/06/2022 tarih ve E.2022/867 sayı ile yapılan BAŞVURUNUN aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİNE,

23/01/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN